

Tal og fakta om plejehjemsområdet

Dette notat indeholder tal og fakta om status, udvikling og tendenser på plejehjemsområdet, herunder antal af plejeboliger, kendskabet til det frie valg samt normeringer på offentlige og private plejecentre.

Udviklingen i plejeboliger er ikke fulgt med antal ældre over 80 år

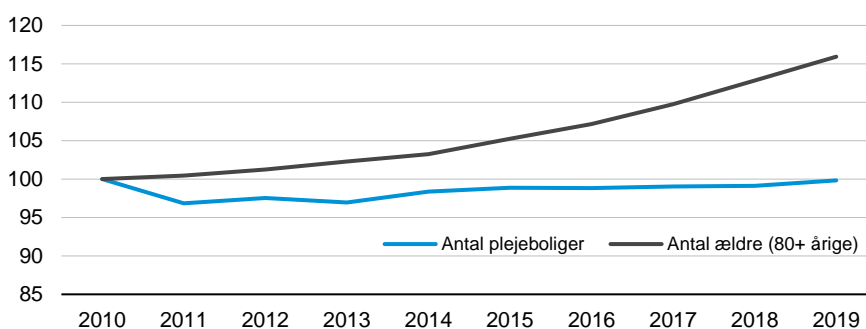
Antallet af plejeboliger følger ikke med antallet af ældre

Andelen af ældre over 80 år er steget markant det seneste årti som følge af bl.a. bedre levevilkår, nye behandlingsformer samt sund aldring. Antallet af plejeboliger er dog ikke fulgt med.

Stilstand i antallet af plejeboliger og vækst i antallet af ældre

Indekseret udvikling i plejeboliger og antal ældre (80+ årige)

Indeks, 2010=100

Anm.: Der er benyttet befolkningstal for 1. kvartal.

Kilde: Danmarks Statistik (tabel RESP01 og FOLK1A) samt DI-beregninger.

4 ud af 10 kender ikke ret til selvbestemmelse

I mange kommuner mangler ældre valgmuligheder

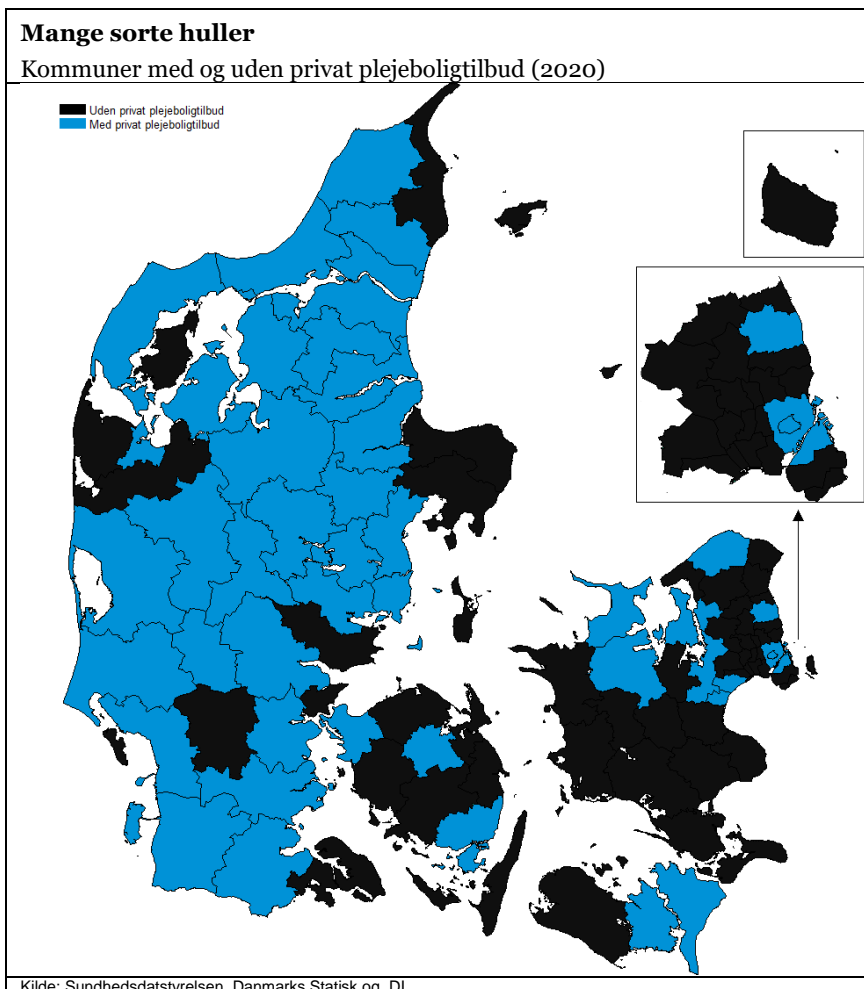
Ældre har haft ret til selvbestemmelse på plejehjemsområdet siden 2002, men alligevel kender kun knap hver tredje ældre til deres ret til valg på plejebolig/plejehjemsområdet.¹

Mange kommuner har ikke et alternativt plejehjemstilbud

Det ringe kendskab hænger muligvis sammen med, at 80 kommuner ikke har fokus på det frie valg i værdighedspolitikkerne, og 57 kommuner har ikke et ikke-kommunalt tilbud, når man skal på plejehjem.²

¹ Epinon (2020). Brugertilfredshedsundersøgelse af ældreplejen.

² Se DI (2019). De ældres frie valg er ikke nævnt i værdighedspolitikkerne samt DI (2019). I mere end halvdelen af kommunerne har ældre ikke et alternativ til kommunale plejeboliger.

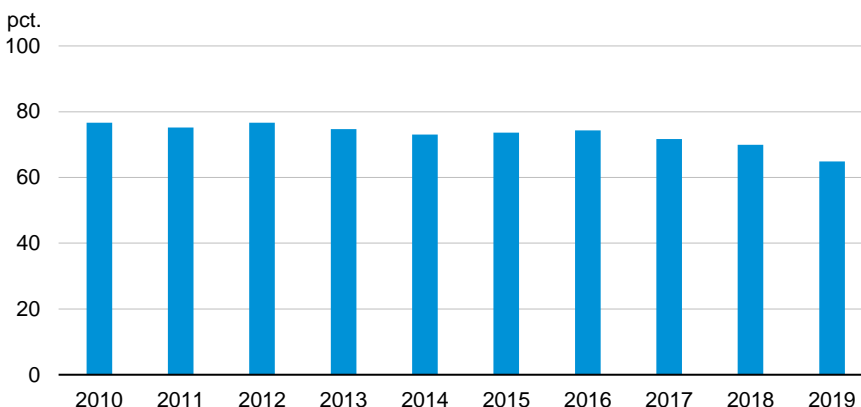
7 ud af 10 ønsker indflydelse på valg af plejebolig

Mange ældre ønsker selv at vælge plejehjem

Manglen på valgmuligheder betyder, at de, der ønsker indflydelse på, hvilket plejehjem de skal bo på, reelt ikke har ret meget at vælge imellem. Så når syv ud af ti ønsker faktisk indflydelse på valget af plejehjem, kan de typisk kun vælge mellem forskellige kommunale plejehjem inden for kommunegrænsen.

Stabil høj andel af ældre bruger selvbestemmelsen

Gennemsnitlig andel af ældre, der benytter det frie boligvalg

Anm.: Tallene er baseret på indberetninger fra 95 kommuner i 2018. Nyborg kan i 2018 ikke opgøre antal borgere, der er visiteret gennem fritvalgs-ventelisten. Indikatoren for den gennemsnitlige ventetid opgøres i antal dage og gælder kun for personer, der er blevet visiteret gennem den generelle venteliste. Tallene er baseret på indberetninger fra 94 kommuner i 2019. Vejen Kommune kan i 2019 ikke opgøre antal borgere der er visiteret gennem frit valgs ventelisten.

Kilde: Danmarks Statistik (AED16)

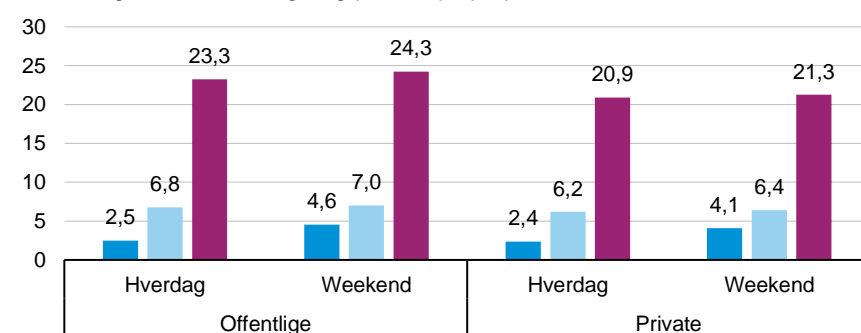
Bedre normeringstal for private plejecentre

Generelt bedre normeringer på private plejehjem

Normeringer på plejecentrene har betydning for de ældres trivsel og generelle tilfredshed. Tal fra VIVE viser, at de private plejecentre generelt har færre beboere pr. ansat end de offentlige plejecentre.

Private plejehjem har bedre normeringer

Normeringstal for offentlige og private plejehjem

Anm.: I kategorien for "private" indgår henholdsvis friplejehjem og fuldt private plejecentre. I kategorien "offentlig" indgår kommunale plejecentre og de selvejende plejecentre med driftsoverenskomst. Normeringer er beregnet ud fra 95% af besvarelserne (ekstreme værdier er frasorteret).

Kilde: VIVE (2020, 17). Normeringer på danske plejecentre - Et overblik baseret på en survey blandt plejecentre.

Som det fremgår, er der gennemsnitligt flere beboere pr. medarbejder på de offentlige end på de private plejecentre. Dette gør sig gældende uagtet tidspunktet (dagvagt, aftenvagt eller nattevagt)³.

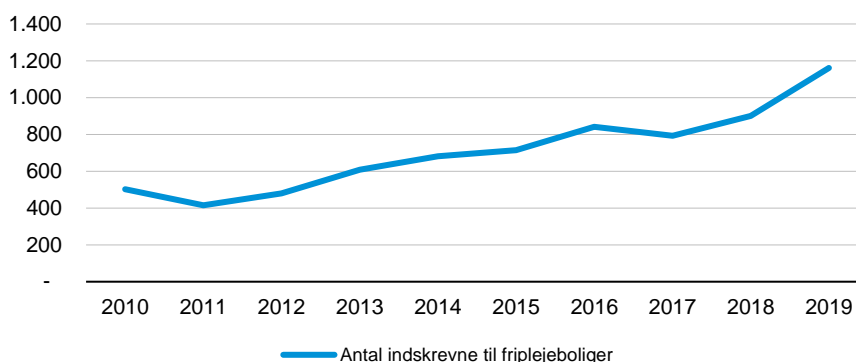
³ Dagvagt er defineret som mellem kl. 07-15, aftenvagt mellem kl. 15-23, mens nattevagt er defineret som kl. 23-07.

Flere indskrevne i friplejeboliger

Stadig flere vælger at bo på et friplejehjem

Der er diskussion i blandt forskere om, hvorvidt private plejecentre leverer bedre kvalitet⁴. Men danske ældre vælger i stigende grad de private friplejeboliger til.

Over en fordobling af antal indskrevne til friplejeboliger

Anm.: Nogle kommuner indberetter betydelige udsving mellem boligkategorier fra år til år, og opgørelsen er derfor forbundet med en vis usikkerhed. Antal boliger og antal indskrevne kan ikke uden videre sammenlignes, da antal boliger omfatter boliger, kommunen driver eller har aftale med, mens antal indskrevne er de beboere, kommunen visiterer til.

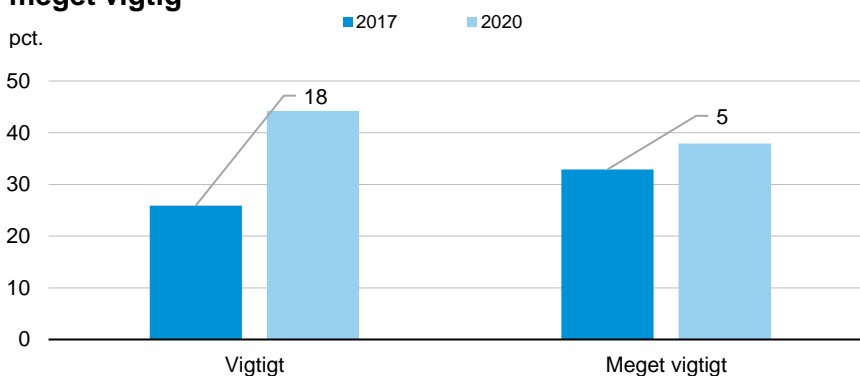
Kilde: Danmarks Statistik

Knap to ud tre ældre vægter det frie boligvalg højt eller meget højt

Muligheden for selv at vælge plejebolig er vigtig

Det er også en høj andel af de ældre, som mener, at ordningen om det frie boligvalg er vigtigt eller meget vigtigt. I den seneste undersøgelse angav ca. 82 pct. af de ældre, at de mente ordningen var vigtig eller meget vigtig. Hvilket var en stigning ift. 2017 på hele 23 procentpoint.

Stor stigning i ældre, der mener ordningen er vigtig eller meget vigtig

Anm.: Spørgsmålformulering: Hvor vigtigt er det for Dem, at en ordning som frit boligvalg eksisterer? Antal besvarelser for 2017: 313. Antal besvarelser for 2020: 190. Kun personer, der har svaret, at de kender til ordningen om frit boligvalg er inkluderet.

Kilde: Epinion (2017, 2020). Brugertilfredshedsundersøgelse af ældreplejen.

⁴ Se eksempelvis Harrington, C. m.fl. (2000). Does Investor Ownership of Nursing Homes Compromise the Quality of Care? *American Journal of Public Health* 91, pp. 1452-1455.